

LEPALINNU TERVITUS

Lüstoõmõnguline eesti naisühmatants

Tants on loodud 1967. aastal Võrus. Riito Pätsi muusika, tantsuõpetaja seadnud Mall Poola.

Tantsu kirjelduse redigeeris Heino Aassalu.

Tants on luurilise iseloomuga, juustav. Esimesele, meesle osale on kontrastlik teine, vilkum. Hõõgusesele vaatamata tuleb verist osa süski väga naiselikult tantsida.

PÕHISAMMUD

Taktimõõt ¾ ja 2/4

1. Kombinatsioon nr. 1 (taktimõõt ¾).

Soooritatakse kahe takti vahel. Takti eelosal tõustakse püksiseisu

Takti I. Takti I osal astutakse parema jalaga püksisamm ette ja tuuakse vasak jalg parema jalgajuurde pooleiseis. Takti II osal astutakse parema jalaga samm ette. Takti III osal astutakse vasaku jalaga samm ette.

Takti 2. Takti I osal astutakse parema jalaga taltsamm ette ja kõverdatakse parema jalg põlvest. Samal ajal viiakse vasaku jala säär ristsuunaselt taha. Põlvend on kooe. Takti II osal tuuakse vasak jalg parema jala kõrvale püksiseisu ja sirutatatakse jalgid põlvliigesest. Käed tõstetakse üles. Takti III osal seisatakse takti II osal võetud asendile.

2. Muusfajala madal (taktimõõt ¾).

(Sammu kirjeldust vaata K. Toropi raamatust "Eesti rahvatantsu oskussõnastik" Tln. 1966, lk. 82)

Kombinatsioon nr. 2 (taktimõõt 2/4).

Soooritatakse 8 takti vahel.

Takti 1. Takti I osal astutakse parema jalaga püksisamm kõrvale. Takti II osal tuuakse vasak jalg püksisammuga parema jala kõrvale. Takti III osal astutakse parema jalaga püksisamm kõrvale. Takti IV osal tehakse paremal jala hüppak ja vasaku jalaga heitesamm risti üle tugijala.

Takti 2. Korratakse 1. takti tegevust, alustades vasaku jalaga vasakule.

Takti 3-4. Alustades parema jalaga, liigutakse kaheksa jooksusammu edasi.

Takti 5. Takti I osal astutakse parema jalaga samm ette. Takti II osal astutakse vasaku jalaga samm ette. Takti III osal astutakse parema jalaga samm ette. Takti IV osal tehakse paremal jalg hüppak ja vasaku jalaga luiskheide.

Takti 6. Alustades vasaku jalaga, liigutakse nelja jooksusammuga edasi.

Takti 8. Takti I osal tehakse parema jalaga jooksusamm. Takti II osal tehakse jooksusamm vasaku jalaga. Takti III osal tuuakse parem jalg vasaku jala kõrvale püksiseisu. Takti IV osal seisatakse takti III osal võetud asendile.

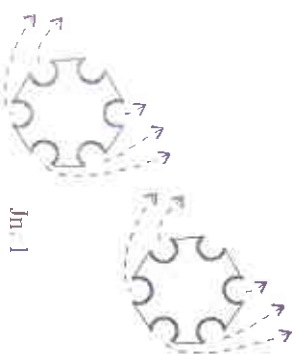
TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõdud ¾ ja 2/4

Osavõtjad, 12 tüdrukut.

Algsed. Tüdrukud on laeval kaheks tihedas pärispidises sõbris, vasakpoolne sõber eespool, parempoolne sõber taga pool (joonis 1). Kummaski sõbris on kaas tüdrukut.

Lähtesend. Laskutakse täiskäkki. Pihkseongus ühendatud käed on tõstetud ette. Seljad on sirutatud.

SISSEJUHATUS

Taktimõõt ¾

Takti 1. Tantsijad hoiavad võetud asendit ja nagu kuulavad tantsule kutsuvat muusikat.

Takti 2. Takti I ja II osal tõusevad tantsijad neglaselt ja viivad ühendatud käed alla.

Takti III osal tõustakse püksiseisu.

Takti 3. Sõbrid poolituvad eest ja tantsijad lähevad väikeste sammudega diagonaalvirgu (joonis 1), eespool pealtvaatajate poole.

Takti 4. Takti I ja II osal laskuvad tantsijad poolkõrki. Pea kallutatakse ette, käed valandatakse ja viiakse see liikusse. Takti III osal tantsijad sirutuvad ja tõmmates seeliku laiali, tõusevad päkiseisu.

I tuuri A-osa (taktid 1-12)

Taktimõõt ¾

Taktid 1-2. Tantsijad ühendavad käed all pilkseongus (otsmisel tüdrukutel on käed viidud seelikusse) ja teevad veerandpöörde viiru parempoolsel tüdrukul on vasakule, vasak-poolsed paremale. Vasakpoolsed tantsijad alustavad liikumist suunduvad kombinatsiooniga nr. 1 lava keskne poole. 2. takti osal tõstetakse käed viirg vahivaks.

Taktid 3-4. Tantsijad teevad kahe nussjala madala sammuga ühispöörde (poolpöörde ja poolpöörde) – vasakpoolsed vastupäeva, parempoolsed päripäeva. Käed viiakse seelikusse.

Taktid 5-6. Korraldakse taktide 1-2 tegevusi.

Taktid 7-8. Tantsijad teevad kahe nussjala madala sammuga kaks ühispöört taktidel 3-4 antud suunas. 8. taktil on viirud juba alustanud teineteisest möödumist, kusjuures eestpoolt läheb parempoolne viirg ja suundub tagumise nurga suunas (joonis 2).

Taktid 9-12. Korraldakse taktide 5-8 tegevust. Lõpuks jõuavad tantsijad diagonaalviirgudele viiklisse (joonis 3).

Jn. 2

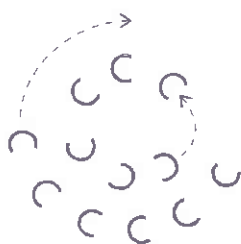
Jn. 3

II tuuri B-osa (taktid 13-20 kaks korda)

Taktimõõt 2/4

Eellöökidest I kuuterisikümnenätkul astuvad tantsijad parema jalaga sammuga ette vasak jalg jääb talale. Kere kallutatakse ette. Ühendatud käed tõstetakse taha ja parema jala kõrvale, sirutuvad ja tõstavad ühendatud käed eest läbi poolpöörivõttesse.

Taktid 13-14. Eesmise viiru tüdrukud alustavad vasaku, tagumise viiru tüdrukud parema jalaga ja liiguvad kombinatsiooniga nr. 2 algul ühele, siis teisele küljele.

Jn. 4

Taktidel 15-16 liiguvad tantsijad jooksusammudega ringjoonele – eesmise viiru tüdrukud jooksevad siseringjoonel vastupäeva (vedajaks viiru parempoolne tüdruk), teised välisringjoonel päripäeva (vedajaks viiru vasakpoolne tüdruk) (joon. 4). Käed on ühendatud pilkseongus.

Taktidel 17-18 liiguvad tantsijad samas suunas edasi.

Taktidel 19-20 jõuavad tantsijad jooksusammudega suurele ringjoonele ja moodustavad sõõri. Käed viiakse poolpöörivõttesse.

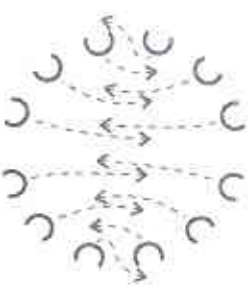
Taktid 13-14 korraldusel. Korraldakse taktide 13-14 tegevust, liikumist alustavad kõik tantsijad parema jalaga.

Takt 15 korraldusel. Tantsijad teevad poolpöörde paremale, alustavad parema jalaga ja jooksevad nelja jooksusammuga mööda koderjooni sõõrist välja. Käed seelikus.

Takt 16 korraldusel. Tantsijad pöörlevad avaral ringjoonel jooksusammudega poolteist ringi päripäeva.

Taktid 17-18 korraldusel. Ringjoon pooliub külgedelt. Tantsijad moodustavad kombinatsiooni nr. 2. 5.-6. takti tegevusega kaks viirgu, mis vahetavad kohad (joonis 5). Vastutulevasi tantsijast möödutakse paremalt. Käed on seelikus. Nii jõutakse kahte seljati viirgu (joonis 6).

Taktid 19-20 korraldusel. Eesmise viiru tantsijad pöörlevad kaheksa jooksusammuga kaks ringi ja tagumise viiru tantsijad poolteist ringi päripäeva (joonis 6). 20. takti viimases osal ollakse kahe viirus, eespool pealtvaatajate poole ja taskuakse pookükki. Pea kallutatakse ette ja käed viiakse selja taha (see asendituletab meelde linutühade asendit).

Jn. 5

Jn. 6

II tuuri A-osa (taktid 1-12)

Taktimõõt ¾

Taktid 1-2. Viirgudest moodustatakse kolmikud, mis nummerdatakse mõtteliselt

1., 2., 3. ja 4. (joonis 7). Esimene kolmik alustab vasaku, teine kolmik parema jalaga ja tantsijad liiguvad juhtantsijate järel kombinatsiooniga nr. 1 mööda kohtajooni keskme poole (joonis 7). 2. takti II osal tõsetakse ühendatud käed krielduselt

vastavalt närvateks. Osmistel tantsijatel on vahikaks seelikus. Samal ajal alustab kolmas kolmik parema jalaga ja moodustavad sama liikumisega kaks sõõrit. Liigutakse vastavalt vasu- ja päripäeva (joonis 7). Juhtantsijad jõuavad teha pool ringi.

Taktid 3-4. Näidetakse kahe muusigala madala summutaäti sõõrit. Need, kes 1. taktil alustasid liikumist parema jalga, pöörduvad vastupäeva; teised päripäeva. Käed on seelikus.

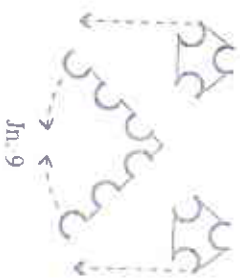
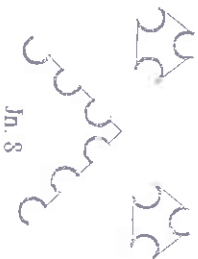
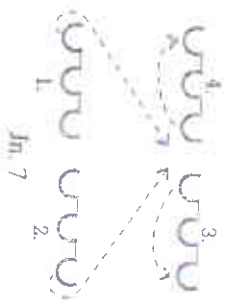
Taktid 5-6. Korratakse sama tuuri taktide 1-2 tegevust ja liigutakse juhtantsijate järel eespool antud suunas. Esimene ja teine kolmik moodustavad nurga haard, teravikuga tagakülje suunas, kolmas ja neljas kolmik on sõõrides. Juhtantsijad on selle tuuri osa viitel jõudnud ära käia ühe ringi (joonis 8). 6. taktil II osal tõstatatakse uuesti käed.

Taktid 7-8. Korratakse sama tuuri taktide 3-4 tegevust.

Taktid 9-10. Kolmas kolmik tantsib kombinatsiooniga nr. 1 päripäeva pikki parempoolset külge pealvaatajate suunas, neljas kolmik vastupäeva. Sellega on nende liikumissuund muutunud (joonis 9). Nurga haardes olevad tantsijad moodustavad kolme kõnnsammuga päripäise sõõri, teevad siis kolme kõnnsammuga pöördle päripäeva, jäävad äraspidisesse sõõrit ja võtavad paremahelivõtte.

Märkus. Taktidel 9-12 ettooda jalga polgsetu, vana vilakse sammuks edasi, et tantsijad õigel ajal oma kohtadele jõuaksid. Ka käsi ei tõsteta.

Taktid 11-12. Äraspidine sõõr liigub kombinatsiooniga nr. 1 päripäeva. Lava külgedel olevad kolmikud tantsivad endiselt pealvaatajate suunas (joonis 9). 12. taktil III osal tõstatatakse päkkadele.

II tuuri B-osa (taktid 13-20 kaks korda)

Taktimõõt 2/4

Esimesel eellõigul ühenduvad tantsijad käed all, astuvad parema jalaga sammu ette ja kallutavad ja keere ette. Ringis olevad tantsijad viivad ühendatud käed tahakile. ("Targa rehelaine"). Viirgude tüdrukud viivad ühendatud käed ette. Teisel eellõigul taetakse vasak jalgle parema jala jaurde, sirutatakse ja viiakse käed poolpistivõttesse.

Taktid 13-14. Sõõris tantsijad liiguvad parema jalaga ja sooritavad kombinatsiooni nr. 2 kahe esimese taktil tegevuse. Külghüpsed kolmikud tantsivad sama liikumisega tagakülje suunas (joonis 10).

Taktid 15-16. Ringis olevad tüdrukud liiguvad kahelksa jooksusammuga päripäeva. Viirgude tantsijad liiguvad kahelksa jooksusammuga tagakülje suunas.

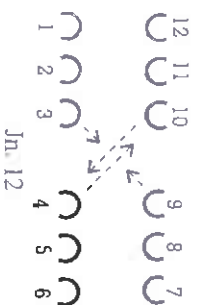
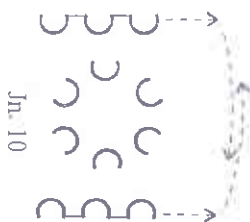
Taktid 17-18. Sõõri pööritub külgedelt ja liigub kombinatsiooni nr. 2 5-6 taktil tegevusega viirgu, esipoolpealvaatajate poole (joonis 11). Viirgude tantsijad teevad samal ajal veerandpöörde ja liiguvad sama pöhisammuga oma juhtantsijate järel tagaküljel üksteise vastu. Mõeldutakse paremat kätt. 18. taktil lõpuks on kolmand kohad vahetatud (joonis 10).

Taktid 19-20. Tantsijad pöörduvad kohapeal kahelksa jooksusammuga lasku ringi päripäeva. 20. taktil lõpuks on viirud rünni, üks esiküljel, teine tagaküljel (joonis 12).

Takt 13 kordamiselt. Käed ühendatakse poolpistivõttes ja tantsijad sooritavad kombinatsiooni nr. 2 5. taktil tegevuse ettepoole. **Takt 14** kordamiselt. Sooritatakse kombinatsiooni nr. 2 6. taktil tegevus tahapoolle. Liikumist alustatakse parema jalaga.

Taktid 15-16 kordamiselt. 15. taktil osal viivad tantsijad käed seelikusse ja liiguvad jooksusammudega diagonaalselt hõva keskme poole. Pöimikakse diagonaalselt, mõõduks üksteisest paremat kätt (joonis 12).

15. taktil esimesel pooltel vahetavad kohad tantsijad nr. 10 ja 4, taktil teisel pooltel tantsijad nr. 3 ja 9 (joonis 12). 16. taktil esimesel pooltel vahetavad kohad tantsijad nr. 5 ja 1, teisel pooltel tantsijad nr. 2 ja 8. Ülejäänud tantsijad liiguvad eelmise

tantsija kohale. Tüdrukud, kes on kohad vahetanud, liiguvad mööda diagonaali lava vastasnurka ja sealt päripäeva edasi.

Taktid 17-18 kordamisel. Liikudes edasi kombinatsiooni nr. 2-5-6, takti tegevusega, vahetavad 17. takti I poolel kohad tantsijad nr. 12 ja 6, takti teisel poolel tantsijad nr. 1 ja 7. Koha vahendam tüdrukud jooksevad ringjoonel endises suunas edasi.

Takt 19 kordamisel. Liigutakse nelja jooksusammuga ringjoonele.

Takt 20 kordamisel. Tantsijad pöörduvad kohapeal jooksusammudega täispöörde päripäeva. Liikumine lõpetatakse pärispidisel ringjoonel, käed sejal, põlved kehtel kõverdunud, kere veidi ettepoole kallutatud.

III tuuri A-osa (taktid 1-12)

Taktimöött 3/4

Takt 1. Takti I osal astutakse parema jalaga samm ringi keskme poole ja tuunakse vasak jalg parema jala juurde polgseisu. Takti II osal astutakse parema jalaga samm edasi. Takti III osal astutakse vasaku jalaga samm parema jala juurde ummisseisu. Käed ühendatakse all (joonis 13).

Takt 2. Kere kallutatakse ette ja ühendatud käed tõstetakse taha-üles, õlavööst kõrgemale ("Targa rehaalune").

Takt 3. Tantsijad teevad mustjala madala põhisammuga poolpöörde vastupäeva, jätkates liikumist parema jalaga. Käed viiakse seelikusse (joonis 14).

Takt 4. Alustades vasaku jalaga, korratakse 3. takti tegevust. Liikumine lõpetatakse jälle pärispidisel ringjoonel.

Takt 5. Alustades parema jalaga, tehakse takti I osal veerandpöörde vastupäeva. Käed ühendatakse nii, et moodlustub äraspidine sõõr. Edasi liigub äraspidine sõõr päripäeva III tuuri A-osa I. takti tegevusega.

Takt 6. Äraspidises sõõris korratakse III tuuri A-osa 2. takti tegevust.

Takt 7. Tantsijad alustavad, käed puusal, parema jalaga ja teevad mustjala madala põhisammuga täispöörde vastupäeva.

Takt 8. Korratakse III tuuri A-osa 7. takti tegevust. Liikumist jätkatakse vasaku jalaga.

Jn. 13

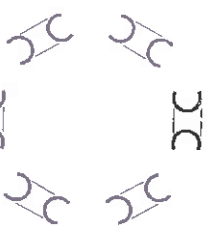

Jn. 14

Taktid 9-10. Moodustatakse paard (joonis 15). Paarilised võtavad ümarstuldvõtte ja liiguvad kombinatsioonis nr. 1 kolmveerand ringi päripäeva (joonis 15).

Takt 11. Päripäeva liikumist jätkatakse kolme kõnni- ja lõppsammuga.

Takt 12. Tantsijad lõpetavad kätte kõnni- ja lõppsammuga tegevuse kahes viirus (joonis 16), esipool pealtvaatjate poole.

Jn. 15

III tuuri B-osa (taktid 13-20 kaks korda)

Taktimöött 2/4

Esimisel eellöögil astutakse sirutatud parema jalaga samm edasi, kallutatakse kere ette ja tõstetakse käed taha-üles. Teisel eellöögil tuunakse vasak jalg parema jala juurde ja käed liiguvad järsult suure haarega all läbi eesti üles poolstivõttesse. Sirnutakse.

Takt 13. I viing liigub kombinatsioonis nr. 21. takti tegevusega paremale, II viing vasakule (joonis 17).

Takt 14. Korratakse takti 13. tegevust teisele poole.

Taktid 15-16. Paarilised võtavad ümarstuldvõtte ja liiguvad kahelsa jooksusammuga poolteist ringi päripäeva (joonis 18). Tegevus lõpetatakse kahes rinnat viirus (joonis 19).

Taktid 17-18. Viirud vahetavad kombinatsiooni nr. 2-5-6, takti tegevusega kohad, möödutakse paremat kätt (joonis 19). Käed on seelikus.

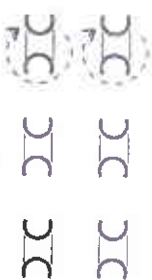
Taktid 19-20. Tantsijad teevad viirgudes kombinatsiooni nr. 2-7-8, takti tegevusega poolteiseriingilise pöörde päripäeva ja lõpetavad tegevuse rinnat. Käed ühendatakse poolstivõttes.

Jn. 16

Jn. 17

Jn. 18

Jn. 19

Taktid 13 kordamisel Käed poolpärist võttes liiguvad viivad kombinatsiooni nr. 21. Taktid tegevusega vasakpoolsete küljekardinate suunas (joonis 20).

Taktid 14 kordamisel Korratakse eelmise takti tegevust teisele poole.

Taktid 15-16 kordamisel Tantsijad liiguvad küljesa jooksumisega vastupidelise ringjoonele ja moodustavad sõõri.

Taktid 17-18 kordamisel Sõõri liigub kombinatsiooni nr. 25-6. takti tegevusega vastupidelise (joonis 21).

Taktid 19 kordamisel Tantsijad teevad käed seelikus, neija jooksumisega täispöörde päripäeva.

Taktid 20 kordamisel Korratakse eelmise takti tegevust, taktid III ja IV osal aeglustub tants, käed vallandatakse ja viiakse taga-alla kokku (hinna peidetud tervad).

Kõveta

Jn. 20

Jn. 21

Taktid 21. Tantsijad liiguvad kolme kõnni- ja lõppsammutega ringi keekmesse kokku. Käed viiakse eest kaarega taga ahelavõttesse.

Taktid 22. Ahelavõtte avaneb eest poolringjooneks. Liigutakse väikesse sammudega.

Taktid 23-24. Moodustatakse kaks ringjoont. Joonisel näidatud eesmisel

tüdrukud astuvad vasaku jalaga sammu ette, peopesa ülespoole. Tagumised tantsijad viivad käed hoogsalt üles ja siis liksikult seisivad tagumised tüdrukud viivad käed eesmistele tantsijatele ette. Ülejäänutel jäävad tõstetud Käed paarikaupa värvaks, ka vahakäed on tõstetud (joonis 22).

Jn. 22

LEPALINNU TERVITUS

Klarinettidele sfa. MIPROIA

RIHO PÄTS

1. Voolisall

Musical score for 'Lejollinnu terwis' in 2/4 time. The score consists of two systems of staves. The first system includes a vocal line with lyrics 'noore q'poo' and 'ni', and a piano accompaniment. The second system continues the piano accompaniment. Measure numbers 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, and 140 are indicated. A 'Sildelavalt' section is marked above measures 13-15.

SOOME POLKA

Soome tantsu naisrühmale

Tantsu on loonud ja kirjeldanud Kai Leete 1968. a. novembris Võrus. Muusika: soome tantsuvis "Sakkijärve polka". Neid kohtuvad pärast päevatööd. Nad jutustavad kaastarile oma tööst. Matkatakse noorte kukkede rida, "alutatakse" hobuseid, "pühitakse" mõni tüütu sääsk kinni. Nii vedavad nad lõbusa pühkehetke. Ülemelikus on allutatud kargele põlgatavale temperamendile.

PÕHISAMMUD

Taktimõõt 2/4

1. Polka

Sama mis eesti hüplev polka, ainult kõik sammud sooritatakse jala kerge põlgatamisega.

2. Galopisamm

Sammud sooritatakse rahulikult, kuid hoogsalt, vaheldes hüplemist.

3. Ümmistähpe

Takti I osal astutakse samm parema (vasaku) jalaga, andes sellelt äratõuke, ning hüpatatakse üles jalgadele koos. Takti III osal maandutakse mõlemale jalele ümmisseisu. Takti IV osal sirutatakse põlvist.

4. Rõhksamm

Seistakse kätseisus, parem (vasak) jalg ees paremal (vasakul), jalad põlvest veidi kõverdunud, kere painutatud paremale. Takti I osal tehakse parema jalaga rõhksamm, kaha raskus vasakul jalgal. Takti III osal koritatakse eelnenud tegevust.

Märkus. Rõhksammu sooritatakse ka I taktiosal. Seistakse kätseisus, parem jalg ees ja lünnakse rinna kõrgusel üks püsiplaks.

5. Ristisamm

Takti I osal astutakse vasaku jalaga püksisamm ristil parema jala eest läbi. Vasakul